

***DOKUMENT OKVIRNOG
PRORAČUNA OPĆINE USORA
ZA PERIOD 2017.-2019.***

Načelnik općine Usora

Usora, Kolovoz 2016. godine

Poglavlje 1:Uvod u Dokument okvirnog proračuna za period 2017-2019.godina

Uvodne napomene

U skladu sa Zakonom o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH" broj:102/13,9/14,13/14, 8/15,91/15 i 102/15), pripremljen je Dokument okvirnog proračuna za 2017-2019.godine koji je dio pristupa Srednjoročnog okvira rashoda za isti period. Izrada Dokumenta okvirnog proračuna (DOP) za trogodišnji period je postala uobičajna praksa na svim razinama vlasti u BiH u protekli nekoliko godina.Ovaj dokument je ključn rezultat izrade i planiranja srednjoročnog planiranja po metodologiji „10 koraka“ koja je zasnovana na najboljim međunarodnim iskustvima.

Moderni proces srednjoročnog planiranja proračuna je proces koji:

- 1) ima jasno definiran proračunski kalendar i raspodjelu odgovornosti
- 2) ima jasnu fiskalnu strategiju zasnovanu na razini raspoloživih resursa
- 3) utvrđivanje prioretne raspodjele ograničenih resursa na najvažnije ekonomske i socijalne prioritete prioritetne politike vlade
- 4) unapređuje predvidivost proračunskih politika i financiranje
- 5) osigurava efikasnije i djelotvornije korištenje raspoloživih resursa
- 6) unapređuje transparentnost i odgovornost vladinih politika, programa i procesa donošenja odluka i
- 7) osigurava razmatranje financijskih učinaka u narednim godinama, pri donošenju odluka.

Smjernice ekonomske i fiskalne politike za trogodišnji period, kao osnova za pripremu DOP-a, u skladu sa Zakonom o proračunu u F BiH, treba da sadrže strateške ciljeve i pokazatelje ekonomske i fiskalne politike, osnovne makroekonomske pokazatelje, pretpostavke društvenog i gospodarskog razvoja, te procjeni prihode i rashde za godine koje su obuhvaćene DOP-om. Dokument okvirnog proračuna predstavlja preliminarni nacrt proračuna za 2017.godinu, te daje predviđanja za 2018 i 2019.godinu.

Ključni cilj Dokumenta okvirnog proračuna je da se osigura bolja povezanost između prioritetne politike Općine Usora i načina na koji ona vrši raspodjelu proračunskih sredstava kao i da doprinese razvoju strateškog planiranja prioriteta i ciljeva Općine Usora. Teškoće za primjenu ovakvo definirani zakonski odredbi predstavlja činjenica da su i novim Zakonom o proračunima u F BiH definirane iste procedure i rokovi za pripremu proračunskih dokumenata za sve razine vlasti, da se u pripremi navedenih dokumenata treba bazirati na smjernicama ekonomske i fiskalne politike viši razina vlasti koje općine nemaju u periodu pripreme svojih proračunskih dokumenata.

Još jedan bitan cilj Dokumenta okvirnog proračuna je da osigurava sveobuhvatan i konsolidiran okvir informacija iz domena planiranja rashoda i izdataka na razini općine.

Polazni osnov za izradu DOP-a za razdoblje 2017-2019. godine su procjene gospodarskog razvoja, potrebama socijalnog sektora, makroekonomskih pokazatelji, te procjeni prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene DOP-om, a u skladu sa raspoloživim sredstvima.

Dokument okvirnog proračuna Općine Usora za period 2017-2019.godine pokriva sljedeće oblasti:

- srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze
- prognoze izravnih /direktnih i neizravnih/indirektnih prihoda
- projekciju rashoda i tekući transfera (upravljanje javnom potrošnjom)
- proračunske prioritete za period 2017-2019.godina

Služba za gospodarstvo i financije-Odjel financija predlaže Općinskom načelniku Općine Usora usvajanje DOP-a za period 2017-2019.godinu, što predstavlja prvu fazu u proračunskom procesu za promatrani period, odobravanje predložene ukupne gornje granice ukupnog proračuna za narednu godinu i okvirne iznose za naredne dvije godine.

Poglavlje 2: Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze

U ovom poglavlju dani su osnovni srednjoročni makroekonomski pokazatelji i prognoze na kojima su temeljene preliminarnе procjene DOP-a Federacije BiH za razdoblje 2017.-2019. godina, a na temelju čega se rade projekcije jedinica lokalne samouprave.

Globalna financijska kriza tijekom nekoliko zadnjih godina produbila je svoje negativne utjecaje na sve gospodarske sektore u BiH, manifestirajući se u otežanom pribavljanju kapitala, smanjenju tražnje na domaćem i izvoznim tržištima, što izravno utiče na postojeća radna mjesta kao i na potencijal novog zapošljavanja, kapitalne investicije i socijalnu stabilnost. Svi ovi nabrojani utjecaji nisu mogli zaobići Općinu Usora.

Prema dostupnim podacima kvartalnog BDP-a mjenog proizvodnim pristupom, Bosna i Hercegovina je u 2015. godinu² zabilježila ekonomski rast od približno 3%. Ovdje je, pored uobičajnih faktora rasta, značajnu ulogu imao bazni efekt poplave 2014.godine kada je na godišnjoj razini došlo do blagog pada ekonomske aktivnosti u drugom i stagnacije u trećem kvartalu. Time je 2014. stvorena niska osnova za rast zahvaljujući kojoj je ubrzani oporavak gospodarskih aktivnosti od poplava sa kraja 2014. i 2015.godini doveo do relativnog visokog povećanja prije svega u drugom (4,5%), ali i u trećem kvartalu u (3,7%) 2015.godine.

Najveći doprinos gospodarskom rastu je po svemu sudeći došao iz vanjskog sektora kroz realno smanjenje vanjskog trgovinskog deficita roba od 3,7%. Ovo je u velikoj mjeri rezultat spomenutog baznog efekta poplava koje su u predhodnoj godini ne samo značajno usporile rast izvoza, nego su ujedno i ubrzale uvoz. U isto vrijeme, doprinos domaće tražnje u 2015.godini je bio znatno skromniji uz pad investicija i slab porast finalne potrošnje. Među značajnim uzrocima slabe domaće tražnje su značajan pad tekućih priliva novca iz inozemstva od 7,9% (nakon povećanja od 7,8% usljed priliva pomoći nakon poplava u predhodnoj godini), te smanjenje izravnih stranih ulaganja od 34,8% u 2015.godini.

Sličan rast tražnje se očekuje se i u 2017.godini kada bi se finalna potrošnja trebala povećavati realnom stopom od 1,8%, a investicije 7,4%. U isto vrijeme se očekuje značajan realni rast izvoza od 6,8% u 2015.godini, nakon čega slijedi usporavanje na stopu od 6, % u 2016.godini kao posljedica baznog efekta iz ranijeg perioda. S druge strane, visok realan rast uvoza od 8,2% u 2014.godini koji je u velikoj mjeri bio posljedica povećane uvozne zavisnosti (obzirom da je značajan dio domaćih proizvodnih kapaciteta bio barem privremeno onesposobljen) trebao bi biti umanjen u narednom periodu. Otuda je poriciran znatno niži uvoz rasta od 5,7% u 2015.godini, odnosno 4% u 2016.godini. Time jr, obzirom na relativno stabilan rast domaće tražnje pojačan ukupan gospodarski rast u ovom periodu.

U periodu od 2017. Do 2018.godine očekuje se postepeno jačanje gospodarskog rasta u BiH i to prvenstveno kao posljedica sve povoljnijeg eksternog okruženja. Tako je za 2017.godinu pojiciran rast od 3,6%, nakon čega slijedi ubrzavanje na 4,4% u 2018.godini. Slično kao i u predhodni par godina, očekuje se da bi ovo ubrzavanje rasta trebalo biti prvenstveno nošeno domaćom tražnjom uz zanemariv utjecaj bilansa vanjske trgovine. U isto vrijeme, utjecaj fiskalne politike na gospodarski rast je, kao i predhodni godina , po svemu sudeći bio dosta skroman obzirom na slab rast javnih prihoda u 2015.godini. Na skroman rast finalne potrošnje ponajviše ukazuje nizak rast PDV prihoda po poreskim prijavama od 0,9% i neznatan rast vrijednosti uvoza netrajnih i trajnih dobara široke potrošnje od 0,7, i 0,4%. U isto vrijeme, smanjenje proizvodnje i uvoz kapitalnih dobara od 2,4% i 35, te smanjenje građevinskih radova od 2,4% ukazuje na pad investicija u 2015.godini.

Glavni rizici za ostvarenje ovih projekcija su vezani za (ne) ostvarivanje pretpostavki iz vanjskog sektora vezano za gospodarski rast u okruženju, kretanja svjetskih cijena, vremenske prilike i slično.

Poglavlje 3: Srednjoročna fiskalna strategija

Imajući u vidu sve naprijed navedene činjenice, kao i ukupno gospodarsko stanje u kojem se nalazi Bosna i Hercegovina, njezini Entiteti, Že-Do županija i Općina Usora, najznačajni dio prihoda u 2016.godini će se planirati u skladu sa zvaničnim procjenama koje je sačinilo Federalno ministarstvo financij, a na temelju Projekcije javnih prihoda od izravnih i neizravnih poreza županija i općina za 2016.godinu i projekcije za razdoblje 2017-2019. godinu, koje su rađene prema osnovnom scenariju i koji uključuje ukidanje carina na uvoz dobara porijeklom iz EU u sklopu posljednje faze liberalizacije predviđene Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju.

Prioriteti u oblasti porezne politike i javnih prihoda za period 2017-2019 godine bit će orjentisani na nastavak aktivnosti predlaganja zakonskih rješenja radi osiguranja ambijenat za privredni rast društva, stabilnih i predvidivih uvjeta poslovanja i jačanja prihodovne strane proračuna svih razina vlasti uz poboljšanje naplate javnih prihoda kao osnovnog agregata za planiranje razvojnih, socijalnih i drugih društvenih potreba i obveza.

U oblasti javnih prihoda kontinuirano se provode i aktivnosti na sagledavanju zakonskih rješenja pripadnosti i raspodjele javnih prihoda u Federaciji BiH, sa posebnim naglaskom na davanje prijedloga za poboljšanje postojećeg vertikalnog i horizontalnog izjednačavanja sistema raspodjele prihoda od indirektnih poreza, što je ujedno i osnov za pripremu novog Zakona o pripadnosti javnih prihoda. Takođe, radi se na uspostavi razmjene podataka o uplaćenim javnim prihodima na teritoriji Federacije BiH između Federalnog ministarstva financija i Porezne uprave Federacije BiH. Radi poboljšanja trenutnog fiskalnog izvještavanja između entiteta i županija radi se na implementaciji projekta izgradnje Jedinственe baze podataka javnih prihoda, koja će poslužiti kao podloga za pojednostavljenje plaćanja, što je u skladu sa potpisanim Memorandumom o razumjevanju. Takođe u cilju izvršavanja efikasnog prikupljanja javnih prihoda i prateći izmjene Zakona koji regulišu direktne poreze, administrativne pristojbe i ostale javne prihode, a u cilju smanjenja sive ekonomije i rada na crno predlaže se novi Opći porezni zakon i zakon o preznoj upravi, sa harmoniziranim rješenjima koja su u primjeni u RS.

U ovom poglavlju su izložene projekcije općinskih prihoda i primitaka, koje se očekuju za financiranje javne potrošnje tijekom srednjoročnog perioda, a na osnovu projiciranih makroekonomskih pokazatelja i postojećih poreznih politika. Pri izradi projekcija prihoda pojedini razina vlasti u Federaciji BiH najvažnije je, kao i uvijek i za 2017.g. realno projicirati prihode od izravnih poreza, a budući da se radi o porezima čiji sistem uređuje i administrativna država, a koji ima dominantno učešće u financiranju svih razina vlasti u Federaciji BiH.

Nastavak navedene politike restriktivne proračunske potrošnje uključuje:

- ograničavanje rasta zapošljavanj, troškove plaća i naknada
- ograničavanje rasta i veću kontrolu utroška sredstava za materijal i usluge
- restriktivno planiranje i veću kontrolu tekućih i kapitalnih transfera
- realno planiranje nabave stalnih sredstava

1.1. Neizravno oporezivanje na razini Bosne i Hercegovine i raspodjela prihoda

Neizravni porezi se prikupljaju na razini Države, i to od strane Uprave za neizravno oporezivanje, a uključuje prihode od: porez na dodanu vrijednost, carina, carinskih davanja, posebnih poreza, naknada za ceste i slično.

Prikupljeni prihodi se raspoređuju u skladu sa Zakonom o sustavu neizravnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini, i Zakonom o uplati i raspodjeli prihoda sa jedinstvenog računa Uprave za neizravno oporezivanja. Na ovakav način prikupljeni prihodi raspoređuju se sljedećim redom: (1) raspodjela na račun pričuve/rezervu (2) za financiranje institucija Države, (3) za financiranje Entiteta i Distrikta Brčko i (4) otplata vanjskog duga. Nakon raspodjele sredstava vanjskog duga, preostalo se raspodjeljuje između entiteta i vlada niži razina vlasti sukladno utvrđenom formulom.

Projekcije prihoda od neizravnih poreza za razdoblje 2016-2019 sastoji se od osnovnog i programskog scenarija projekcija.

Osnovni scenario projekcija prihoda temelji se nasljednim pretpostavkama:

1) Prognozama makroekonomskih pokazatelja Direkcije za ekonomsko planiranje za pomenuto razdoblje (ožujak 2016), 2) Nastavak harmonizacije trošarina na cigarete sa standardima EU i primjenu nove politike oporezivanja rezanog duhana, 3) Efektima primjene Sporazuma o slobodi trgovine između BiH i EFTA u razdoblju 2016-2017, 4) Tekući trendovi u naplati prihoda od neizravnih poreza.

Programski scenario projekcije prihoda polazi od sljedećih izmjena politika oporezivanja trošarinom/putarinom. 1) Povećanje trošarina na derivate nafte 2) Uvođenje trošarina na biodizel, 3) Uvođenje putarine za 0,25 KM/l na tečni naftni plin, 4) Transformacija putarine od 0,15KM/l iz proračunskog prihoda u namjenski prihod direkcije cesta i autocesta, 5) Uvođenje posebne trošarine kao namjenskog prihoda fondova zdravstvenog osiguranja u BiH na pivo, bezalkoholno piće i alkohol.

Naplata prihoda u posljednja četiri mjesec je izvan uobičajnih trendova. U prosincu 2015., u mjesecu u kojem je zbog blagdana naplata tradicionalno visoka, zabilježena je vrlo loša naplata zbog koje je godišnje izvršenje prihoda palo ispod očekivane naplate. Početak 2016.godin donio je visok rast prihoda od neizravnih poreza, što je neobičajno za to razdoblje fiskalne godine, u kojem se tradicionalno naplati najmanje prihoda u odnosu na ostale kvartale. Indikativno je i da je neto naplata, koja u siječnju i veljači rasla po stoti od 4,0% i 4,4% respektivno, brže rasla od bruto naplate zbog pada povrata neizravnih poreza. Pozitivna kretanja su se nastavila i u ožujku 2016.godine, sa razlikom da je neto rast bio u funkciji rasta bruto naplate, dok su povrati ostali na istoj razini kao u ožujku 2015.godine. Prema preliminarnom izvještaju UNO bruto naplata je porasla za 5,7%, u odnosu na ožujak 2015, a neto naplata za 6,9%. U cjelini, naplata i bruto i neto prihoda od neizravnih poreza predstavljala je maksimalnu naplatu u mjesecu ožujku od uspostave UNO. Zahvaljujući rekordnom rastu naplate prihoda u ožujku kumulativna bruto naplata u prvom kvartalu 2016.je rasla po stopi od 3,3%. Zbog smanjenja isplata povrata od 10,4 mil KM neto naplata u prvom kvartalu 2016.bila je veća za 58,5 mil KM nego u istom kvartalu 2015,odnosno za 4,9%.

U travnju 2016.nastavljen je trend rasta prihoda od neizravnih poreza. Prema preliminarnom izvještaju UNO po vrstama prihoda u mjesecu travnju bruto naplata prihoda je porasla za 13,2 mil KM ili za 2,5%. Isplate povrata su bile neznatno niže u odnosu na isti mjesec 2015. U konačnici, neto naplata prihoda je bila veća za 14,2 mil KM ili 3,3%. Pozitivna kretanja naplate prihoda u travnju donijela su i rast od 4,5% u odnosu na neto naplatu u istom razdoblju 2015. Snažnom rastu prihoda doprinijele su smanjenje isplata povrata u iznosu od 11,4 mil Km. Glavni generator rasta prihoda u prva četiri mjeseca 2016.je PDV, kojeg je naplaćeno 44,8 mil KM, više nego u 2015. Potrebno je imati na u vidu i visoku iznos neusklađenih prihoda od 23,1 mil KM, od kojeg se znatan dio odnosi na PDV, tako da se nakon usklađivanja uplata sa prijavama može očekivati i veći rast PDV-a. Od ostali grupa prihoda rast je zabilježen kod prihoda od trošarina i putarina (23 mil KM), a kod prihoda od carina pad od 4,5 mil KM.

Uputom o određivanju učešća županija/kantonam i jedinica lokalne samouprave u prihodima od neizravnih poreza, Zeničko-dobojskoj županiji za 2016. pripada 13,796%, učešće općine Usora za 2016.godinu iznosi 0,296%. Međutim, pripadajući dio tih prihoda korisnicima u Federaciji u skladu sa metodologijom raspodjele s Jedinstvenog računa, zavisi od troškova financiranja države i utvrđenoj visini plana otplate spoljnog duga.

OSNOVNI SCENARIO PROJEKCIJE PRIHODA OD NEIZRAVNIH POREZA (2016-2019)

Vrsta prihoda (neto)	u mil KM								
	Izvršenje		Projekcija			Projektirana stopa rasta			
	2015	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
PDV	3.255,9	3.375,9	3.490,2	3.610,0	3.731,2	3,7%	3,4%	3,4%	3,4%
Akcize	1.408,1	1.464,5	1.504,2	1.545,1	1.583,0	54,0%	2,7%	2,7%	2,5%
Carine	239,9	240,8	252,6	264,6	278,4	0,4%	4,9%	4,8%	5,2%
Cestarine	319,8	335,5	342,9	350,1	357,1	4,9%	2,2%	2,1%	2,0%
Ostalo	35,1	29,2	29,4	29,6	29,8	-16,8%	0,7%	0,7%	0,7%
UKUPNO	5.258,7	5.446,0	5.619,4	5.799,4	5.979,5	3,6%	3,2%	3,2%	3,1%
Putarina (0,10)	-127,6	-134,2	-137,2	-140,0	-142,8	5,2%	2,2%	2,1%	2,0%
SREDSTVA ZA RASP.	5.131,1	5.311,8	5.482,2	5.659,3	5.836,7	3,5%	3,2%	3,2%	3,1%

Napomena: Izvor podataka Odjeljenje za makroekonomsku analizu UIO BiH, Svibanj 2016.godine

Izvršenje prihoda od indirektnih poreza kantona i općine kantona pojedinačno na Jedinstvenom računu za 2015. godinu i projekcije prihoda za period 2017-2019. godina

Indirektni porezi	Izvršenje 2015	2016	2017	2018	2019
Zeničko Dobojski kanton	210.588.596	204.161.641	199.530.240	208.840.682	222.399.787
Kanton	176.862.664	171.718.215	167.822.792	175.653.707	187.058.128
Breza	1.030.395	1.059.694	1.035.655	1.083.981	1.154.359
Doboj Jug	361.254	327.319	319.894	334.820	356.559
Kakanj	3.296.443	3.015.424	2.947.019	3.084.533	3.284.798
Maglaj	2.099.789	2.168.487	2.119.295	2.218.185	2.362.202
Olovo	1.133.024	1.033.100	1.009.664	1.056.777	1.125.389
Tesanj	4.207.788	3.999.426	3.908.699	4.091.086	4.356.702
Usora	570.617	605.540	591.803	619.418	659.634
Vares	952.397	906.264	885.705	927.034	987.222
Visoko	3.091.185	3.119.757	3.048.985	3.191.257	3.398.451
Zavidovici	3.483.227	3.633.238	3.550.818	3.716.506	3.957.802
Zenica	10.720.622	9.788.877	9.566.816	10.013.221	10.663.336
Zepce	2.779.193	2.786.301	2.723.094	2.850.158	3.035.206
općine	33.725.933	32.443.426	31.707.448	33.186.975	35.341.659

Napomena: Rapodjela prihoda za kantone i općine pojedinačno za 2016. godinu. i period 2017-2019. godina urađena je prema metodologiji utvrđenoj Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/06, 43/08, 22/09, 35/14 i 94/15) i na bazi statističkih podataka korištenih za izračun.

Swibanj 2016. godine

Sektor za poreznu politiku i javne prih.

Prema podacima i projekcijama DEP-a i Federalnog ministarstva financija, koje su dane u narednoj tablici može se vidjeti da se između 2014 i 2015.godine u Federaciji desio se rast nominalnog BDP-a od 3,7% (sa 0,1% na 3,8%), dok se u narednim godinama očekuje porast. Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u 2014.godini zabilježila je pad od 0,9%, u 2015. Godini bilježi pad od 1%, a projecirano je da se u 2016.godini poveća na 0%, da bi projekcija u naredne 3 godine trebala zabilježiti blagi rast od oko 1,2%.

Makroekonomski pokazatelji za BiH period 2014-2018

Indikator	Zvanični podaci	Projekcije				
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nominalni BDP u mil KM	28.127	29.277	30.302	31.631	33.229	34.897
Nominalni rast u %	0,1	3,8	3,5	4,4	5,1	5
BDP deflator (prethodna godina = 100)	99,7	101,1	100,3	100,8	101,3	101,2
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	28.302	28.954	30.224	31.373	32.804	34.492
Realni rast u %	0,4	2,6	3,2	3,5	3,7	3,8
Inflacija mjerena indeksom potroš. cijena %	-0,9	-1	0	1,2	1,3	1,4
Potrošnja u mil KM	29.401	29.748	30.297	31.298	32.345	33.405
Realn rast %	1,9	1,4	1,8	1,8	2	1,9
Vladina potrošnja u mil KM	6,078	6.187	6,311	6.500	6.695	6.896
Ralan rast %	0,9	1	1,2	1,5	1,8	1,5
Privatna potrošnja u mil KM	23.324	23.561	23.986	24.798	25.649	26.510
Realan rast %	2,2	1,5	2	2,2	2,1	2
Investicije u mil KM	5.095	5.041	5.418	5.906	6.425	7.046
Realan rast %	7,5	-1,7	6,9	8,6	8,4	9,2
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil.KM	5.234	5.250	5.627	6.053	6.557	7.164
Realn rast %	11,7	-0,4	6,5	7,1	7,9	8,7
Vladine investicije u mil KM	1.155	1.244	1.401	1.573	1.763	1.987
Realan rast %	11,6	6,8	11,7	10,6	10,8	11
Privatne investicije u mil KM	4.079	4.006	4.226	4.480	4.793	5.177
Realan rast %	11,8	-2,5	4,9	5,9	6,9	7,9
Uvoz (roba i usluga) u mil .KM	15.536	15.311	15.846	16.769	17.615	18.576
Nominalan rast %	7,1	-1,5	3,5	5,8	5	5,5
Realan rast %	8,1	0,5	3,5	3,8	3,5	3,4
Izvoz (roba i usluga) u mil KM	9.257	9.799	10.434	11.196	12.075	13.022
Nominalan rast %	3	5,9	6,5	7,3	7,8	7,8
Realan rast %	4,2	5,5	6	5,7	5,6	5,5
Bilans tekućeg računa u mil KM	-2.067	-1.480	-1.318	-1.485	-1.467	-1.519
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-7,3	-5,1	-4,4	-4,7	-4,4	-4,4

Napomena: Izvor podataka Direkcija za ekonomsko planiranje, April 2016.godine

1.2. Prihodi koji se prikupljaju od strane Zeničko-dobojske županije, općinski prihodi i potpore.

1.2.1. Porezni prihodi

Porez na dohodak i ostali porezi građana

Zakon o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH“ bro 10/08,9/10,44/11, 7/13 i 65/13) koji je u primjeni od 01.01.2009.godine donio je pozitivne efekte u reformi oblasti izravnog oporezivanja, zamjenivši niz drugih poreza, koja su plaćali građani i uključuje oporezivanje dohodaka od nesamostalne i samostalne djelatnosti, dohodak od imovine i imovinski prava, od ulaganja kapitala, te od dobitaka ostvareni sudjelovanjem u nagradnim igrama i igrama na sreću. Zakonom o izmjenama Zakona o pripadnosti javnih prihoda na području Ze-do kantona („Sl. novine Ze-do kantona“ broj 1/06,2/06,5/06,7/09 i 12/13) općinama pripada 34,46 % od naplaćenog poreza na dohodak, a kantonu pripada 65,54% poreza na dohodak. Stopa poreza na dohodak je 10% što postoje osnovni osobni odbici kojim se umanjuje osnovica za obračun poreza na dohodak, a samim time i umanjenje prihoda. Ovi prihodi projicirani su u skladu sa očekivanjima o kretanju bruto plaća, zaposlenosti i prijavi poreza na temelju prebivališta poreznog obveznika.

Prema projekcijama prihoda po osnovu poreza na dohodak, koji su prezentirane u okviru Dokumenta okvirnog proračuna 2017-2019.godine procjenju se da će u 2016.godini biti ostvareno 296,5 mil.KM ovih prihoda, što predstavlja rast od 2% u odnosu na izvršenje predhodne godine. U razdoblju 2017-2019.godina predviđa stabilan rast 2,5% , bez većih odstupanja , i ne uključuje izmjene porezne politike, koja bi imala utjecaj na raspoložive prihode po ovom osnovu.

Izvršenje prihoda od poreza na dohodak za 2015. godinu, revidirane projekcije za 2016. godinu i projekcije za period 2017-2019. godina

KANTON:

Zeničko-dobojski kanton

Vrsta prihoda	IZVRŠENJE 2015.	Projekcije			
		2016.	2017.	2018.	2018.
Porez na dohodak	36.325,705	36.761,613	38.048,270	39.456.056	39.929.529
Kanton	23.708.822	24.093,561	24.936.836	25.859.499	26.169.813
Općine	12.616.883	12.668.052	13.111.434	13.596.557	13.759.716

Svibanj 2016. godine

Sektor za poreznu politiku i javne prihode

Porez na imovinu i nekretnine

Također predstavlja porez iz skupine direktnih poreza, u skladu sa odredbama Zakona o porezima u Zeničko-dobojskoj županije/kantona, pri čemu prihod od poreza na imovinu i nekretnine pripada u 100% iznosu općini. Porez na promet nekretnina se primjenjuje na svaku prodaju nekretnina nakon prve prodaje nove nekretnine na koju se primjenjuje PDV. Utvrđivanje vrijednosti za naplatu poreza nije prodajna cijena imovine nego cijena vrijednosti koju obično utvrdi općinsko povjerenstvo. Porez na nasljeđe i darove plaća se po propisima županije i zakonski propisima o PDV-u, te je uvođenjem bilo neophodno da županije stave van snage ovaj porez, jer je uvođenjem PDV-a bilo neophodno da svi drugi poreski oblici koji oporezuju promet nekretnina pravnih i fizičkih lica prestanu da važe. Prema zakonskim propisima porez na imovinu plaćaju fizičko i pravno lice koji su vlasnici ili korisnici sljedeće imovine, a plaćaju se godišnje u paušalnom iznosu i to:

- poslovni prostori koji se izdaju pod zakup 0,75KM/M2, - stambena zgrada ili stan koji se izdaju pod zakup 0,75KM/m2, - garaža koja se izdaje pod zakup 1,00KM/m2,- parking prostor koji se

izdaje 1,00 KM/m²,- za zgrade ili stan za odmor i rekreaciju 1,00KM/m² i porez na putničke automobile.

Porez na imovinu u obliku u kojem se primjenjuje u Federaciji je zastario u formalnom i suštinskom smislu, te je reforma ovog sistema neophodna u pravcu jedinstvene okvirne regulative, da se utvrde ista prava na teritoriji Federacije i da se primjene moderni princip oporezivanja imovine. Jedan od preduslova potpune reforme oporezivanja imovine su uređeni vlasnički odnos i katastar nekretnina. Ovi prihodi u predhodnom razdoblju imali su stabilan rast, koji se očekuje i u narednom srednjoročnom razdoblju, preosječno 4% na razini Ze-do županije.

1.2.2. Neporezni prihodi

Neporezni prihodi općine uključuju:

1. prihode od poduzetničkih aktivnosti i imovine, te
2. prihode od naknada, novčanih kazni pristojbi i pružanja usluga.
3. ostali neporezni prihodi (uključujući i vlastite prihode proračunski korisnika)

Za razliku od neizravnih poreznih prihoda i poreza na dohodak, čiju je projekciju izradilo Federalno ministarstvo financija, projekcija neporeznih prihoda za razdoblje 2017-2019. godine urađena je na temelju podataka o ostvarenom izvršenja neporeznih prihoda za protekle godine.

Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine

Čine prihode koje proračun općine Usora realizira kroz naplatu usluga od iznajmljivanja općinske imovine. Tu možemo nabrojati prihode od naplate izdavanja u zakup neizgrađenog građevinskog zemljišta, poslovnih prostora, javnih površina i sl.

Općina Usora nije donijela Odluku o naknadama za dodijelu i korištenje građevinskog zemljišta na temelju poglavlja IX Zakona o Građevinskom zemljištu («Službene novine Federacije BiH», broj 25/03). Naplatu korištenja javnih površina prigodom održavanja sportski, kulturni i drugih manifestacija na području općine Usora do sada su vršile su MZ-a na čijem su se području održavale manifestacije što je u suprotnosti sa Odlukama Općinskog vijeća o korištenju javnih površina i sa tom praksu u buduću trebalo bih prestati i prihod od korištenja javnih površina uplaćivati na depozitni račun proračuna općine Usora. U proteklom periodu ostvareni prihodi bili su značajni, ako se zna kojom imovinom raspolaže općina.

Prihodi od naknada, pristojbi i pružanja usluga

Ova skupina neporeznih prihoda, kako sam naslov kaže, predstavlja širu paletu općinskih prihoda čija naplata je utemeljena u Odluci o općinskim tarifama ("Službeni glasnik općine Usora" broj 5/13 i 4/16), te jednim manjim djelom prihodima od naknada za upotrebu cesta za vozila pravnih i fizičkih osoba (konta skupine 722530), Odluke naknadama za obavljanje usluga iz oblasti izmjere i katastra i Odluke o naknadama za korištenje podataka izmjere i katastra («Službene novine F BiH» broj 49/15). Temeljem Odluke o komunalnim pristojbama („Službeni glasnik općine Usora“ broj:10/14), općina Usora ostvari godišnje neporezni prihoda u proračunu temeljem registrirani pravni i fizički lica.

Provedbom propisa na temelju donešenog Zakona o komunalnoj djelatnosti na području Ze-do kantona („Sl.novine Ze-do kantona“ broj 17/08), Općina Usora donijela je Odluku o komunalnim naknadama i Odluk o utvrđivanju vrijednosti boda komunalne naknade na području Općine Usora („Službeni glasnik Općine Usora“ broj: 9/14 i 7/15). Sredstva koja se prikupe na ime komunalne naknada koristi će se za financiranje obavljanja djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje a to je: održavanje čistoće javnih površina, održavanje zelenih javnih površina, redovito održavanje cesta, zimsko održavanje cesta, održavanje i izgradnje javne rasvjete, postavljanje i održavanje putne signalizacije, uređenje i dekoracija naselja za praznike i vjerske blagdane, održavanje spomen obilježja, javnih česmi i dr. Općina je donijela Odluku o naknadi za vatrogastvo („Službeni glasnik Općine Usora“ broj:10/13 i 10/14). Ova sredstva mogu se koristi za izgradnju objekata za potrebe vatrogasnih jedinica, nabavu vatrogasne opreme, tehnička i druga sredstva za vatrogasne jedinice, te stručno obučavanje i osposobljavanje vatrogasaca i održavanje opreme i vatrogasnih sredstava.

1.2.3. Tekući transferi-grantovi

Tekući transferi u najvećem dijelu odnose se na doznačne transfere od viših razina vlasti za određene namjene. Potpore-transferi od županije/kantona odnose se na porodijska bolovanja, stipendije, jednokratne novčane pomoći, zaštitu okoliša, braniteljsu populaciju i druga namjenska sredstva. Ostvarenje potpora-transfera je promjenljivo iz godine u godinu, a ostavlja se na osnovu broja korisnika u određenom periodu. Na ostvarenje tekući potpora-transfera sa viših nivoa vlasti i ostali, utječu česte izmjene zakonskih propisa, kao i došćenje Odluka tijekom fiskalnih godina kojim se općini doznačavaju određena sredstva za infrastrukturu, obrazovanje, kuturu, socijalna davanje i drugo koje su iz godine u godinu ostvarenja različita. Tekuće –potpore čine cca 30% prihoda proračuna Općine Usora. Pored tekući transfera sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u Federaciji BiH ovdje se planiraju i primljene donacije iz inozemstva i donacije BiH od pravnih i fizičkih lica.

1.2.4. Kapitalni primici i potpore

Kapitalne potpore sukladno novom Pravilniku o knjigovodstvu proračuna mogu se promatrati kao: primljene kapitalne potpore od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija i kapitalne potpore od ostali razina vlasti. Kapitalne potpore su namjenska sredstva koja za svrhu imaju nabavu stalne imovine, izgradnja i rekonstrukcija stalne imovine i sanaciju stalne imovine. Svake godine općina kod viši razina vlasti aplicira za infrastrukturne objekte na područje općine Usora. Usljed efekata svjetske ekonomske krize koja je utjecala na provođenje odgovarajući mjera štednje u svim segmentima se odrazilo i na projekciju izdataka za kapitalne projekte u narednom periodu.

Kapitalni primici u vrijednosnom smislu ne predstavljaju značajnije prihode u DOP-u za razdoblje 2017-2019.godinu. Ostvarivanje prihoda po ovom osnovu ovisi o opredjeljenosti Općine Usora za prodajom resursa koje trenutno ima na raspolaganju. Ovdje se misli na zemljište i objekte koji trenutno nisu u funkciji, kao što su objekt vojarne i drugi objekti u vlasništvu Općine Usora.

Tablica 1.: Projekcija prihoda i primitaka

Vrsta prihoda	Ostvare. 2015.	Plan 2016	Projek. 2017	Projek. 2018.	Projek. 2019.
I Porezni prihodi	824.324,2	941.000,0	1.060.000	1.060.000	1.080.000
<i>Porez od PDV</i>	625.01,4	700.000,0	780.000	780.000	800.000
<i>Porezi na dohodak</i>	118.161,7	136.000,0	150.000	150.000	150.000
<i>Porez na dobit</i>	8,0	0	0	0	0
<i>Porezi građana</i>	81.080,70	105.000,0	130.000	130.000	130.000
<i>Ostali porezi</i>	59,4	0	0	0	0
II Naknade, pristojbe i ost.prih	348.823,7	345.000,0	350.000	355.000	380.000
<i>Naknade i pristojbe</i>	348.823,7	345.000,0	350.000	350.000	380.000
III Novčane kazne	5.176,10	5.000,0	5.000	5.000	5.000
<i>Novčane kazne</i>	0	0	0	0	0
<i>Ostali prihodi</i>	5.176,1	5.000,0	5.000	5.000	5.000
IV Ostali neporeski prihodi	16.864,1	22.000,0	50.000	50.000	50.000
<i>Ostali neporeski prihodi</i>	16.864,1	22.000,0	50.000	50.000	50.000
V Financiranje i potpore	368.974,20	540.000,0	585.000	585.000	600.000
<i>Potpore</i>	347.710,20	355.000,00	500.000	550.000	500.000
<i>Financ. i prodaja imovine</i>	21.264,10	185.000,0	85.000	85.000	100.000
VI Kapitalni primici	400.450,5	481.000,0	250.000	250.000	300.000
ukupno (I + II+III+IV+V+VI)	1.964.612,7	2.334.000,0	2.300.000	2.300.000	2.415.000

1.3. Rizici po projekciju prihoda

Rizici ostvarivanja projiciranih prihoda mogu biti: (I) veće usporavanje predviđenog ekonomskog rasta, (II) nepredviđene promjene poreznih politika (odsustvo stabilnih koeficijenata raspodjele indirektnih poreza), (III) makroekonomske pretpostavke, (IV) promjene razine zaduženosti Federalnog proračuna, (V) razvoj drugih događaja (efikasnost porezne uprave u kontroli javnih prihoda).

Projekcije prihoda su usko vezane za gospodarski rast. Jedan od rizik odnosi se na makroekonomske pretpostavke, koje će u mnogome ovisiti od utjecaja vanjskih faktora prevashodno rasta cijene nafte na svjetskom tržištu i povratnog utjecaja na inflatorna kretanja. Ukoliko su rast i drugi makroekonomski pokazatelji ispod procjenjene razine imat će za posljedicu drugačije kretanja projekcije prihoda u smislu kontinuiranog nadzora poreznih obveznika u dijelu izmirenja obveza. Veliki utjecaj i rizik za stabilne projekcije prihoda za naredni period predstavlja vanjski dug F BiH, jer je Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u F BiH predviđeno da se iz sredstava PDV-a, koja su sa JRT dodijele za financiranje Federacije, županija, općina i Direkcije cesta, prvo izvrši otplata vanjskog duga Federacije, te se onda vrši raspodjela ostataka sredstava na ostale korisnike.

Administracija poreznog sustava predstavlja rizik i po projekcije prihoda. Porezni prihodi zavise od unaprijedna usklađenosti BiH Institucija i entiteta s jedne strane i svih razina vlasti unutar Federacije BiH, pogotovo kada su prognoze prihoda od indirektni poreza.

Istodobno, s obzirom na metodologiju funkcioniranja Jedinog računa, smatramo da je neophodno da se na razini Federacije BiH oformi tijelo sa predstavnicima F BiH, kantona i općina koje bi bilo zaduženo za fiskalnu koordinaciju na podentitetskim razinama.

Odstupanje od projekcija neporeznih prihoda za županijsku i općinsku razinu su moguća zbog različitog praćenja i tretmana tih prihoda na županijskoj i općinskoj razini.

1.4. Financiranje

U narednom razdoblju, u cilju poboljšanja poslovnog ambijenta i jačanja upravljanja nad javnim financijama, aktivnost treba usmjeriti na razmatranje mogućnosti donošenja svobuhvatnog propisa koji bi se regulirao način, procedure uvođenja pojedinih neporeznih prihoda, definiranje osnovnih elemenata obračuna i plaćanja, propisivanje stopa obračuna raspon zahvaćanja osnovice i dr. Jedan od najvažniji koraka u procesu stvaranja pretpostavki za dugoročnu fiskalnu i financijsku stabilnost jeste nastavak suradnje u okviru Stand –by aranžmana s Međunarodnim monetarnim fondom, koji je trenutn jedan od ključnih partnera u provođenju strukturalnih reformi.

Planiranje proračuna za naredno razdoblje će se oslanjati na načela stabilizacijskog djelovanja fiskalne politike kroz smanjenje javne potrošnje, što se najvećim dijelom odnosi na ograničenje prilikom novog zapošljavanja, redukciju isplata naknada za rad u povjerenstvima i isplatu prekovremenog rada te održavanje visine osnovice za isplatu plaća na istoj razini kao predhodne godine. Istodobno će se nastojati očuvati socijalna pravednost i zaštita socijalno ugroženih grupa građana i braniteljske populacije te osiguravati aktivan dorinos povećanju investicijski aktivnosti.

Kada je riječ o financiranju kao izvoru sredstava za pokriće rashoda poslovanja, Općina Usora ima mogućnost kratkoročnog zaduženja u tijeku proračunske godine od 5,00% planiranog proračuna bez kapitalnih primitaka i dugoročnog zaduženja od 10,00% proračuna za kapitalne investicije. Domaće financiranje o ovom periodu ograničeno je na korištenje sredstava sa ESCROW računa, koja se sastoje od prihoda od privatizacije i sredstava sukcesije.

Poglavlje 2: Struktura potrošnje u javnom sektoru

U ovom poglavlju je opisana politika javnih rashoda i da kratak pregled ključne problematike vezane za oblast upravljanja resursima javnog sekora . Ovakva analiza predstavlja važan element procesa srednjoročnog planiranja proračuna i pruža pregled strukture proračuna po ekonomskoj klasifikaciji, a koristi se za određivanje svih strukturalnih neravnoteža, koja se treba razmotriti u procesu razmatranja prioriternih rashoda i definiranja gornjih granica rashoda proračunskih korisnika. U ovom dijelu se analiziraju i daju preporuke o strukturi proračuna s osvrtom na plaće i naknade, materijalne troškove, grantove i kapitalne izdatke. Kao i predhodni godina, planiranje proračuna će se oslanjati na

načela stabilizacijskog djelovanja fiskalne politike kroz smanjenje javne potrošnje. Općina Usora će i u narednom periodu biti opredjeljena za provođenje mjera štednje javne potrošnje u periodu 2017.-2019. godine, čiji je osnovni cilj održavanje stabilnog fiskalnog sistema, održavanje proračunske ravnoteže o kontrola javne potrošnje.

U tom cilju biti će neophodno (1) ojačati fiskalnu politiku kao bi se smanjile potrebe za financiranjem iz stranog ili domaćeg bankarskog sektora i poboljšala srednjoročna fiskalna održivost, (2) ograničiti plate u javnom sektoru, (3) poduzeti strukturalne fiskalne reforme s ciljem reformisanja sistema socijalnih davanja i (4) promovirati druge strukturalne reforme kroz preusmjeravanje javne potrošnje na kapitalne investicije i razvojnu potrošnju.

2.1. Bruto plaće i naknade zaposlenih u službama za upravu

Kada je struktura potrošnje u javnom sektoru u pitanju, procjenju je se kako će u period 2017.do 2019.godina broja uposlenih u tijelima vlasti na razini općine porasti za 1-2 u odnosu na trenutni broj uposlenih. Općinske službe za upravu u općini Usora treba riješiti dugotrajnije i racionalnije sa novom sistematizacijom radnih mjesta.

Ukupna očekivana potrošnja na plaće i naknade plaća u službama za upravu općine Usora u 2016. godini planirana su za 22 uposlenika kao i 23 uposlena u 2017-2019.godini.

U periodu 2017. do 2019.godine ne očekuje se rast za plaće i naknade u odnosu na 2016.godinu, ako se uzme u obzir da je u 2016.godini donesena odluka o povećanju osnovice za obračun plaće koja trenutno iznosi 235,00 KM i izmjene Pravilnika o koeficijentima za jedan broj državnih službenika. Postotak izdvajanja za plaće i naknade uposlenih u proračunu općine Usora trebao bih biti od 30-40% ukupnih rashoda u proračunu. Sukladno zakonskim propisima i svojim mogućnostima izdvajanja za naknade uposlenih planiraju se za : topli obrok 1% prosječne plate u Federaciji, prijevoz na posalo i s posla, regres za godišnji odmor 50% prosječne plaće u Federaciji, otpremnina za odlazak u mirovinu, pomoć u slučaju bolesti ili smrti uposlenika i njegove uže obitelji i druge naknade sukladno financijskim mogućnostima i izvršenju proračuna za fiskalnu godinu.

Doprinosi poslodavca obračunavaju se ukupnom stopom od 10,50% na bruto plaću. U planiranim i izvršenim rashodima u proračunu općine Usora imaju učešće od cca 2,00%. U tijeku su prijedlozi zakonski izmjena kojim bi se u potpunosti ukinuli doprinosi poslodavca, kako bi se rasteretile obveze poslodavaca i sami time mogućnost većeg ulaganja u ostale namjene.

Tablica 2: Bruto plaće, naknade uposlenih, te broj uposlenih u općini Usora

Općina Usora	Ostvareno u 2015.	Planirano u 2016.	Projekcija u 2017.	Projekcija u 2018.	Projekcija 2018.
Bruto Plaće	353.996	388.000	450.000	450.000	450.000
Naknade uposl.	68.159	80.000	100.000	100.000	100.000
Doprinosi poslodavca	37.170	41.400	50.000	50.000	50.000
Broj uposlenika	22	22	23	23	23
Prosječna bruto plaća	1.340	1.470	1.630	1.630	1.630

2.2. Materijalni troškovi, uslugei sitan inventar

Ukupna općinska potrošnja za materijalne troškove i ugovorene usluge za period 2017. do 2019 trebala bi iznositi oko 290.000 KM godišnje, uz napomenu da ugovorene usluge u znatnome učestvuju u izdacima za materijalne troškove. Sklopljeni ugovori odnose se na sufinanciranje HMP Doma zdravlja Usora, održavanje info sustava, članski doprinos, zimsko i ljetno održavanje puteva i drugo.

Neodgovarajuća razina potrošnje na materijalne troškove u odnosu na plaće može rezultirati manje efikasnim i djelotvornim javnim sektorom. Bez dovoljno resursa za materijalne troškove rukovoditelji programa imaju ograničenu mogućnost za pružanje adekvatnih usluga zajednici. Postupno uvođenje programiranog proračuna će u velikoj mjeri unaprijediti transparentnost prilikom raspodjele resursa i pomoći vijeću općine za raspodjelu resursa na proračunske programe koji održavaju najviše ekonomske i socijalne prioritete u općini Usora.

Tablica 3: Materijalni troškovi, usluge i sitan inventar

Općina Usora	Ostvareno u 2015.	Planirano u 2016.	Projekcija u 2017.	Projekcija u 2018.	Projekcija 2019.
Mater.usluge i sit.inv.	270.265	292.600	290.000	290.000	290.000

2.3. Transferi

Ukupni tekući transferi planirani su kao transferi nižim razinama vlade, (MZ), transferi pojedincima, transferi udruženjima građana, transferi javnom sektoru, i transferi javnim, privatnim poduzećima i ostali tekući transferi. Značajan udio u rashodima proračuna općine otpada na tekuće transfere.

Planiranje i ostvarenje tekući transfer na razini općinskog proračuna uvelikome ovisi o Zakonskim propisima na razini federacije i Ze-do županije koje reguliraju navedene oblasti, kao i samog transferiranja odobrenih sredstava sa više razine prema općinskom proračunu. Od ključne je važnosti usvojiti restriktivnu praksu planiranja tekući transfera i obveza sa kavlitetnim obrazloženjem analize proračunskog zahtjeva. U strukturi planiranih tekući transfera najveći dio odnosi se na transfere iz oblasti rješavanja pitanja socijalne zaštite je posljedica primjene Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom („Službene novine Ze-do kanton“ broj 13/07, 13/11, 3/15 i 2/16). Treba napomenuti da se određeni tekući transferi financiraju iz priliva namjenski sredstava za određene namjene (zaštia okoliša, posebna naknada za zaštitu, cestovne naknade, komunalna naknada, naknada za vatrogastvo i dr.). Projekcije tekući transfera proračuna općine Usora u narednom periodu se moraju uklopiti u raspoložive prihode općine. U tekuće transfere shodno proračunskoj klasifikaciji i kontnom planu F BiH su rashodi za izvršenje sudski presuda. U narednom periodu općina Usora ima obvezu uplate doprinosa na isplaćene neto plaće u proteklom periodu po tom osnovu.

Tablica 4: Tekući transferi proračuna općine Usora

Godina	Ukupni transferi	Ukupan proračun	% učešća
2015	622.175	1.914.209	32,50 %
2016	700.000	2.394.000	29,40 %
2017	700.000	2.300.000	30,40 %
2017	700.000	2.300.000	30,40 %
2018	755.000	2.415.000	31,20 %

2.4. Kapitalni proračun općine Usora

Za naredni period Općina Usora nije uradila dokumnet ekonomskog razvoja Općine Usora za određenih period koji će definirati strateške i operativne ciljeve (projekte) za gospodarski razvoj općine. U narednom periodu potrebno je od strane zakonodavne i izvršne vlasti Općine Usora poduzmanje mjera radi utvrđivanja vlasništva pokretne i nepokretne imovine koje je financirano iz donacijski sredstva, kao i zaštite imovine koje je u vlasništvu općine Usora.

Kapitalni projekti koji se planiraju uraditi u periodu 2017. do 2019.godina su:

1. Poduzetnička zona u Žabljaku (dio urađen)
2. Poduzetnička zona Lugovi, Srednja Omanjska
3. Uređenje i završetak izgradnje započetih objekata
  - radovi energetskog utopljanja objekata općine i doma zdravlja
  - proširenje ili izgradnja novg mosta na rijeci Usora (dio sredstva obezbjedila Vlada R Hrvatske)
  - projekt toplifikacije –izrada studije
  - završetak novog objekta knjižnice (u izgradnji)
  - projekt istraživanja termalnih voda

- projekti iz zaštite okoliša (učesće u izgradnji regionalne deponije)

Implementacija ostali kapitalnih projekata uveliko će ovisiti o rješavanju vlasničkih odnosa na kojima se planiraju izvoditi projekti i izrade projektne dokumentacije koja je jedan od uvjeta za učesće općine kod viših razina vlasti za dodjelu sredstva. Projekti koji ovise o doznačenim sredstvima viši razina vlasti su:

1. Rekonstrukcija puta M-4-Sivša-Jelah (dio urađen)
2. Projekt kanalizacionog sustava u Žabljaku (urađena studija, glavni projekt, ostale aktivnosti u tijeku)
3. Regulacija vodotoka korita rijeke Usora
4. Rekonstrukcija ostale putne mreže na području općine Usora
5. Sanacija vodovodne mreže na području Općine Usora

Implementacija navedenih projekata uveliko će ovisiti od viših razina vlasti koliko će biti spremne ulagati u navedene projekt na području općine Usora, sama općina neće moći izdvojiti značajna sredstva za projekte iz proračuna.

U narednom periodu potrebno je uraditi dokumenta Strateškog plana ekonomskog razvoja općine Usora za period od 10 godina.

Tablica 5: Kapitalna potrošnja proračuna općine Usora

Godina	Kapitalni izdaci	Ukupan proračun	% učesća	Kapitalni transferi	Ukupan proračun	% učesća
2015	325.643	1.914.209	17,00 %	228.207	1.914.209	11,90%
2016	690.000	2.394.000	28,80 %	192.000	2.394.000	8,00%
2017	500.000	2.300.000	21,70 %	210.000	2.300.000	9,10%
2018	500.000	2.300.000	21,70 %	210.000	2.300.000	9,10%
2019	550.000	2.415.000	22,80 %	210.000	2.415.000	8,70%

Poglavlje 3: Proračunski prioriteti za period 2017.-2019.

Proračun je primarni instrument za izradu politika Vlade. On je sredstvo putem kojeg se strateški ciljevi Vlade za državu prevode u usluge, programe i aktivnosti koje ispunjavaju socijalne i ekonomske potrebe njezinih građana.

Cilj Dokumenta okvirnog proračuna je da pruži kvalitetniji strateški osnov za srednjoročno planiranje proračuna i pripremu godišnjeg proračuna kroz povezivanje trogodišnji projekcija rashoda sa utvrđenim srednjoročnim prioritetima općine. Imajući ovo u vidu, utvrđeni prioriteti bili su polazne osnove kod donošenja odluka o predloženim prioritetima potrošnje, a u skladu s tim i proračunska ograničenja za naredni trogodišnji period.

U narednom periodu prioritetni zadaci zakonodavne i izvršne vlasti trebali bi biti usmjereni na demografsku situaciju (problem iseljavanja), stvaranje povoljnog poslovnog okruženja i pružanje podrške lokalnom privrednom razvoju kroz planiranje, modernizaciju i ekonomski održivu javnu infrastrukturu i realizaciju infrastrukturnih i drugih projekata, rješavanje zemljišta koje je razgraničenjem sa općinom Tešanj pripalo općini Usora, veće učesće građana kroz organiziranje javnih rasprava prilikom izrade proračuna i odabira kapitalnih investicija, upravljanja ljudskim resursima, poštivanje zakonskih procedura prilikom donošenja rješenja, odluka i drugih normativnih akata koje donose organi uprave, suzbijanje rada na crno, bolja kontrola naplate javnih prihoda. Uvođenje inforamtički i inormacijoni sistema u općinskim organima uprave (šalter sala, trezorsko poslovanje, digitalizacija katastra i dr.) koji omogućavaju građanima brži pristup ka rješavanju njihovi zahtjeva. U narednom periodu zadržati proračunski suficit (višak prihoda) u izvršenju proračuna.

Broj:

Dana, 24.08.2016

OPĆINSKI NAČELNIK
Ilija Nikić

PRAVNI OSNOV

Pravni osnov za razmatranje i usvajanje dokumenta projekcije prihoda i rashoda proračuna sadržan je u članku 18 Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine («Službene novine F BiH broj 102/13,9/14, 13/14,8/15,91/15 i 102/15), Člankom 18. Stavak 2. Zakona kaže da se DOB dostavlja Općinskom vijeću (Parlamentu) kao informacija.

RAZLOZI DONOŠENJA

S obzirom da je došlo do usvajanja novog Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine, a čije se odredbe kod izrade, izvršenja, nadzora, financijskog izvješćivanja i objavljivanja primjenjuju i na općinske proračune došlo je do potrebe za razmatranjem i usvajanjem jednog ovakvog dokumenta.

U odredbama članaka 16. do 18. Zakona o proračunim upravljanje proračunom i izrada proračuna temelji se na projekcijama prihoda i rashoda proračuna koji obuhvaća najmanje fiskalnu godinu i dvije naredne fiskalne godine. Osnove za izradu proračuna temelje se na procjeni gospodarskog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih pokazatelja i prognozi prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene projekcijom proračuna.

Razmatranjem i usvajanjem projekcije prihoda i rashoda pomoći će proračunskim korisnicima i nadležnim prilikom izrade i donošenja općinskog proračuna. Ovo se prije svega odnosi na javnost i transparentnost pri izradi proračuna.

Obrađivač
Služba za gospodarstvo i financije
Odjel financija

OPĆINSKI NAČELNIK

Ilija Nikić